

A. HANS

AAN

DE YZER

Uitgever
Lodewijk Opdebeek Antwerpen

AAN DE IJZER

DOOR

A. HANS

L. OPDEBEEK, UITGEVER
ANTWERPEN

- 1919 -

DERDE HOOFDSTUK

Naar de Yzer.

Voorwaarts! klonk het....

En 't regiment marcheerde naar Oostende terug, om dan Westwaarts de kust te volgen.

Pol Verhoef marcheerde met nieuwen moed.

Vandaag zou hij misschien Bertha zien....

Hoe zou het nu te Antwerpen zijn? Men wist 't nog niet. Dit regiment was reeds afgetrokken voor den val der veste.

Hadden alle troepen kunnen terugtrekken? Hield Antwerpen nog stand? Of waren er troepen gevangen genomen? Allerlei vragen bestormden den luitenant, maar niemand kon ze beantwoorden. De gekste geruchten deden de ronde en de bladen zelf schenen de waarheid niet te weten.

Toen 't regiment Oostende naderde, hoorde men 't geronk van een aeroplaan. Een Taube zweefde hoog in de lucht en te ver, om ze met geweervuur te bereiken.

Nu hing ze boven de badstad, die vol soldaten en vluchtelingen was en waar de vreeselijkste verwarring heerschte.

Dan hoorde men 't scherp geknal van bommen.

— Dat is weer sluipmoord! riep Verhoef verontwaardigd. Bommen in een open stad, waarheen dui-

zenden burgers met vrouw en kinderen zijn gevlucht.

Men vernam ook kanongebulder en mitrailleur-geknal, maar de Taube verdween weer.

De bommen hadden gelukkig geen slachtoffers geëischt en weinig stoffelijke schade aangericht.

't Regiment moest nu naar Middelkerke.

't Was nevelig weer en nu en dan regende het.... Als een floers lag over de duinen en de Vlaamsche huizekens met witte gevels en groen-witte blinden.

— Ja, wel de stemming voor ons landeke, dacht Verhoef.... Rouw.... Maar we moeten ook hoop behouden.

Te Middelkerke werd halt geboden. 't Dorp en de badplaats waren vol volk, meest vluchtelingen, weifelend wat te doen, wel genegen naar Engeland over te steken en toch tegen die reis over zee opziend.

Nog geen nieuws over Antwerpen.

't Regiment bleef den ganschen dag te Middelkerke en werd er gelegerd in de Kursaal.

Verhoef zag scherp naar de heen en weer rijdende trammen, hopende in de menschenmassa Bertha te herkennen, doch hij werd teleurgesteld.

Voor het slapen gaan las de commandant de bevelen af. De soldaten moesten klaar zijn, om op 't eerste sein te kunnen vertrekken.

En 'smorgens al vroeg riepen de sergeanten het bekende „Aux armes!” en moest 't regiment naar Ichtegem oprukken.

Tauben verschenen en verdwenen, verkennende den weg der Belgische troepen.... een teeken dus dat de Duitschers volgden.

Maar niemand wist iets zekers...., allen trokken

voort in onzekerheid, menigeen met vagen angst, niet wetend van waar 't gevaar plots komen kon, hoe men zich verdedigen moest.

Te Ichtegem hield het regiment halt. Bij 't station moesten loopgraven gedolven worden....

Loopgraven? Zou men hier slag leveren.... weer alleen staan tegen die overmacht, wanhopig strijden en dan weer aftrekken....

Maar de mannen werkten ijverig voort en 's avonds lagen de grachten klaar..., en de soldaten moesten er waken, terwijl ook schildwachten op alle wegen en paden uitgezet werden.

Verhoef stond op zijn post.... als man van plicht weer.

En hij had 't gevoel, dat hij hier Dixmuiden beschermde.... en zijn geliefde..., zijn Bertha, die hem misschien ook heden weer had gezocht en aan hem dacht en voor hem bad....

De nacht verliep kalm. Niets stoorde de rust.

's Morgens zag men vluchtelingen. Ze verhaalden, dat de Duitschers Vlaanderen verder binnenrukten.

Maar geen stellig nieuws.... Antwerpen hield nog stand, beweerde de een, maar een ander verzekerde dat de Duitschers te Brugge waren.

Nieuwe regimenten verschenen.

Pol Verhoef moest met zijn mannen verder trekken. Nu ging hij naar de Yzervallei.... Een bevel kwam: naar Pervyse....

En plots vervulde groote vreugde 't hart van den luitenant....

Naar Pervyse, bij Dixmuiden, bij zijn Bertha. Heden zou hij haar zien, haar omhelzen, haar spreken....

En hij maakte plannen. Als de Belgen nog verder naar 't Westen rukten, moest Bertha ook heengaan. Zij mocht niet blijven, waar de Duitschers verschenen, en Pol huiverde als hij aan vroegere gebeurtenissen dacht om Leuven en Dendermonde

Bertha moest met haar vader naar Frankrijk vluchten, mocht niet vertrouwen op beloften en proclamatie's der aanrukkende horden

't Regiment marcheerde voort Ginds lag Dixmuiden, met zijn roode daken in een kring van groen, 't oude stedeke, in een zee van weiden.

't Was of de vrede deze soldaten wenkte, of er vrede uitging van de gansche kalme streek, waar 't vee in de beemden graasde, waar de boeren nog arbeidden, als naderde geen krijg of er vrede uitging van de oude veste, lievelingsoord van schilders en oudheid-minnaars, vrede uitging van die dorpen met hun driebeukige kerken en hooge vijfspitsige torens

Pol Verhoef keek naar Dixmuiden

— Ja, vandaag zou hij Bertha zien. Hij kon haar helpen en beschermen.

— We zijn in onze streke, luitenant, zei Antoon Deraedt.

— Ja

— En nu ?

— Ja, wat nu ?

— Zou er hier gevochten worden ?

— Wie kan 't zeggen ? We zijn zonder nieuws ...

Stap ... stap ... de schoenen dreunden op een brug.

Daar kronkelde de Yzer, de kleine rivier, welke bij den Casselberg in Noord-Frankrijk ontspringt en

een boog beschrijft om 't oude Veurne-Ambacht, langs menig welvarend dorp, het stadje Dixmuiden, en dan te Nieuwpoort met andere kanalen door zes waaievormig gestelde sluizen in de havengeul uitmondt.

Stap... stap... O, spoedig was men aan de overzijde....

— O, 't ruischen van 't ranke riet, mompelde Verhoef. 't Is of 't mij 't welkom toeroept in 't zoo geliefde oord. Kijk daar rijst hij, mijn trouwe toren van Oud Stuivekenskerke, daar draaien ze lustig de molens, daar ligt Pervyse.... 't Welkom! Of heeft Gezelle gelijk; is het een droevig lied van 't riet?

Pervyse werd bereikt. Al meer troepen waren achter de Yzer aangekomen en andere hielden zich nog Oostwaarts van de rivier op.

A. HANS

A L'YSER

(ILLUSTRE)

Prix : DEUX FRANCS

IMPRIMERIE NATIONALE L. OPDEBEEK, ANVERS

A L'YSER

par A. HANS

Imprimerie Nationale L. OPDEBEEK, Anvers

Les bruits les plus étranges se propageaient et les journaux eux-mêmes ne semblaient pas connaître la vérité.

A l'approche d'Ostende, on entendit le ronflement d'un avion. Un *taube* planait très haut dans les airs, mais il n'était pas à portée de fusil.

Il évoluait maintenant au-dessus de la ville balnéaire qui regorgeait de soldats et de fuyards et qui témoignait d'un désordre extraordinaire.

De temps à autre on entendait l'explosion de bombes.

— Un nouvel assassinat ! cria Verhoef indigné. C'est une honte, un vil crime que de jeter des bombes sur une ville ouverte où des milliers de fuyards, hommes, femmes et enfants cherchent un asile.

Le canon et les mitrailleuses pointèrent l'avion, mais le *taube* disparut à nouveau.

Les bombes n'avaient heureusement occasionné que des dégâts matériels de peu d'importance.

Le régiment partit cette fois pour Middelkerke.

Le temps était brumeux et la pluie perçait de temps à autre.... Les dunes* et les maisons étaient comme drapées dans un nuage grisâtre.

— C'est tout à fait de circonstance pour le pays, pensa Verhoef.... C'est un linceul.... Allons, haut le cœur !

On fit halte à Middelkerke. Le village et la plage étaient noirs de monde. C'était en majorité des fuyards hésitant à prendre une décision,

disposés à partir en Angleterre, mais formulant une foule d'objections quant à la traversée sur mer.

Et d'Anvers on était toujours sans nouvelles.

Le régiment resta à Middelkerke pendant toute la journée et y fut caserné au Kursaal.

Verhoef observa sans cesse le va et vient des trams espérant voir Berthe dans la cohue, mais il fut déçu.

Le commandant lut les ordres avant le couvre-feu. Les soldats devaient être prêts à partir au premier signal.

De grand matin, les sergents criaient « Aux armes », et le régiment s'en alla à Ichtegem.

Des *taubes* parurent et disparurent, repérant la marche des troupes belges... Les Allemands les suivaient donc.

Pourtant nul n'était fixé..., on s'en allait plongé dans l'incertitude et beaucoup, craintifs, ignorant d'où surgirait soudain le danger et comment on le parerait.

Le régiment fit halte à Ichtegem. Il fallait creuser des tranchées à la gare.

Des tranchées ? Se battrait-on ici... allait-on à nouveau se trouver seul devant un ennemi supérieur en nombre, se battrait-on encore avec désespoir pour aboutir à la retraite ?..

Mais les soldats firent des excès de zèle et les tranchées furent prêtes le soir... ; ils y montèrent la garde, pendant que d'autres sentinelles furent postées sur tous les chemins et les routes.